

Відкриття, що змінили світ

- 1 Спиши нотатку Читасі, розкриваючи дужки, перед списуванням у зошит, виконай інтерактивну вправу. Шукай перевірні слова і користуйся пам'яткою →

Усе, що людина може уявити, вона здатна (з/с)творити. Завжди є люди, які мріють, творять, досліджують, – це в(е/и)нахідники! Їхні винаходи (с/з)прошують наше ж(е/и)ття.

- 2 Прочитай уривки з книжки "Дивовижні особистості, які змінили ХХ століття" (упорядниці В. Вздольська).
Володимир Вернадський
(12 березня 1863 – 6 січня 1945)

Показав, що світ – це єдиний механізм

Володя змалечку любив усілякі дивовижі. Увечері гуляв вулицями Харкова і слухав розповіді дорослих про Всесвіт і зірки. Там, угорі, була ціла купа див. Щоб дізнатися про них більше, він став читати книжки й журнали різними мовами – німецькою, англійською, польською.

В університеті Володя не тільки сидів над підручниками, а й брав участь у геологічних експедиціях. У дощ і спеку він долав десятки кілометрів, мандруючи російським Надволж'ям, українською Полтавщиною, пізніше – горами Німеччини, Канади, схилами вулкана Везувій в Італії... Озброєний геологічним молотком, він збирав камінці та шматочки ґрунту і привозив їх сотнями кілограмів. З часом його колекція перетворилася на справжній музей.

Учений досліджував і живі організми. Поступово все, що він вивчав, складалося для нього в єдину дивовижну систему. Інші вчені вивчали космос, Землю, тварин чи людей окремо. Для Вернадського це був один величезний механізм, кожна частина якого впливає на інші. Він розмірковував про сукупність усіх живих організмів на Землі – біосферу. І про наступний етап еволюції людства – ноосферу, "сферу розуму", яка здатна змінювати обличчя планети.

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського

Ідеї Вернадського часто випереджали свій час. Переїхавши до Києва, науковець допоміг заснувати Українську академію наук і став її першим президентом. Він створив Національну наукову бібліотеку в Києві, Метеоритний комітет і Біогеохімічну лабораторію в Москві та ще багато наукових закладів. Чимало з них названі на його честь, зокрема українська наукова станція в Антарктиді.

- 3 Знайдіть у тексті відповіді на запитання та прочитайте їх.
- Яку колекцію зібрав студент В. Вернадський?
  - Чим його вчення відрізнялося від інших досліджень?

- 4 Виконай завдання і перевір, чи уважно ти читав.

- 5 Випиши з тексту про В. Вернадського назви міст регіону _____, країн _____, континенту _____, планети _____, вулкана _____. Що спільного у правописі цих слів? Сформулюй відповідне правило. Запиши у зошит ще кілька слів, що його ілюструють.